

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 13 marca 2025 r.
znak sprawy: RYB.rm.058.1.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 8219

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 8219 Pana Posła Dariusza Mateckiego, Pana Posła Michała Woś i Pani Poseł Małgorzaty Golińskiej, dotyczącą planów rozwoju polskiego rybołówstwa, przedstawiam następujące wyjaśnienia, w odniesieniu do kolejno zadanych pytań.

1. ***Czy Ministerstwo posiada konkretny plan na rozwój polskiego rybołówstwa, który nie opiera się wyłącznie na likwidacji kutrów i wycofaniu armatorów z działalności połowowej?***

Program Fundusze Europejskie dla Rybactwa jest instrumentem wsparcia sektorów rybactwa i gospodarki morskiej w Polsce finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA) i budżetu krajowego. Program został zaprojektowany z myślą o kontynuacji wsparcia udzielanego sektorowi rybactwa w poprzedniej perspektywie finansowej Unii Europejskiej (UE) 2014–2020, kiedy to środki z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) były wdrażane za pośrednictwem Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” (PO RYBY 2014–2020).

Pomoc finansowa, w którą wpisuje się plan na rozwój polskiego sektora rybackiego, jest przyznawana na realizację operacji w ramach konkretnego działania będącego częścią jednego z pięciu priorytetów, tj.:

1. Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych;
2. Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniające się w ten sposób do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii;
3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury;

4. Wzmocnienie międzynarodowe zarządzania oceanami oraz przyczynienie się do zapewnienia bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także zrównoważone zarządzanie nimi;
5. Pomoc techniczna.

W ramach Priorytetu 1 *Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych*, zgodnie z rozporządzeniem o Priorytecie 1¹, została przewidziana pomoc dla armatorów statków rybackich, m.in. :

- na podnoszenie kwalifikacji zawodowych, nabywanie nowych kwalifikacji zawodowych - w ramach działania Kapitał ludzki,
- na rozwój prowadzonej działalności rybackiej lub rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej - w ramach działania Dywersyfikacja działalności rybackiej,
- na rzecz poprawy bezpieczeństwa na statkach rybackich oraz poprawy warunków pracy – w ramach działania Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy,
- w formie rekompensat za szkody wyrządzone w połowach przez ssaki morskie – w ramach działania Ochrona środowiska naturalnego i zmniejszenie wpływu działalności rybackiej na środowisko.

Aktualny harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie zawiera terminy zaplanowanych między innymi naborów, w których będą mogli wziąć udział armatorzy statków rybackich, np.:

- 01.10.2025 r. – 28.10.2025 r. – nabór wniosków o dofinansowanie na operacje realizowane w ramach działania Kapitał ludzki,
- 02.06.2025 r. – 30.06.2025 r. – nabór wniosków o dofinansowanie na operacje realizowane w ramach działania Dywersyfikacja działalności rybackiej,
- 28.02.2025 r. – 28.03.2025 r. – nabór wniosków o dofinansowanie na operacje realizowane w ramach działania Ochrona środowiska naturalnego i zmniejszenie wpływu działalności rybackiej na środowisko –wymiana narzędzi połowowych,
- 02.05.2025 r. – 31.05.2025 r. – nabór wniosków o dofinansowanie na operacje realizowane w ramach działania Inwestycje w portach.

Szczegółowe informacje o programie Fundusze Europejskie dla Rybactwa są dostępne na stronie: www.rybactwo.gov.pl. Na stronie publikowane są akty prawne dotyczące Funduszu, harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie, ogłoszenia o naborach i materiały informacyjne.

2. Czy rząd planuje podjąć działania mające na celu renegocjację unijnych regulacji dotyczących połowów dorsza i innych gatunków ryb, tak aby umożliwić polskiemu rybakom powrót do prowadzenia działalności zarobkowej ?

¹Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 września 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 1. Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027 oraz wysokości tej pomocy (Dz.U z 2023. poz. 2128 z późn. zm).

W związku z drastycznym pogorszeniem się zasobów dorsza stada wschodniego spowodowanym między innymi zmianami klimatu, Komisja Europejska, na podstawie art. 12 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, wydała rozporządzenie wykonawcze 2019/1248 z dnia 22 lipca 2019 r. ustanawiające środki w celu zmniejszenia poważnego zagrożenia dla ochrony stada dorsza atlantyckiego (*Gadus morhua*) ze wschodniej części Morza Bałtyckiego, którego efektem było zakazanie prowadzenia ukierunkowanych połowów dorsza. Wciąż pogarszający się stan zasobów ryb spowodował, że w rozporządzeniu Rady UE ustalającym możliwości połowowe na rok 2022 utrzymano możliwość przyłowy dorsza wschodniego przy jednoczesnym zakazie ukierunkowanych połowów łososia, dorsza zachodniego i śledzia zachodniego ustanawiając dla tych gatunków, tak jak w przypadku dorsza wschodniego, kwotę połowową przeznaczoną wyłącznie na przyłów. W kolejnych latach, w tym na rok 2025 zakazy zostały utrzymywane przez Radę UE. Wychodząc naprzeciw wyzwaniom jakim jest zarządzanie polską flotą rybacką przy wszystkich zakazach ustanowionych na podstawie przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa w oparciu o doradztwo naukowe Międzynarodowej Rady Badań Morza, które jednoznacznie wskazywało i nadal wskazuje na konieczność zakazania połowów niektórych gatunków organizmów morskich, resort rolnictwa stara się wdrażać pomoc dla polskich rybaków morskich w działaniach Programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa. Jednocześnie należy podkreślić, że w przypadku poprawy stanu zasobów ryb, w szczególności dorsza stanowisko resortu rolnictwa – Polski dotyczące przywrócenia indywidualnych możliwości połowowych dorsza oraz innych gatunków ryb jest jak najbardziej pożądanym działaniem, które jest znaczące nie tylko dla rybaków i naukowców, ale dla całego społeczeństwa państw regionu Morza Bałtyckiego.

3. Czy planowane są inwestycje w rozwój i modernizację polskiej floty rybackiej oraz w infrastrukturę portową, która mogłaby wspierać działalność polskich rybaków ?

Pomoc związana z inwestycjami w rozwój i modernizację polskiej floty rybackiej oraz w infrastrukturę portową skierowaną do rybaków została przewidziana w ramach Priorytetu 1 Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027 oraz wysokości tej pomocy, i zgodnie z §13 - §19 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 września 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 1. Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 oraz wysokości tej pomocy (Dz.U. z 2023r.poz. 2128 z późn.zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem” określona została w działaniach:

- 1.4 Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy
- 1.5 Inwestycje w portach.

Pomoc w zakresie powyższych działań przyznaje się armatorowi statku rybackiego, przy użyciu którego wykonywane jest rybołówstwo komercyjne oraz uprawnionemu do rybactwa i przeznaczona jest na działania związane z poprawą bezpieczeństwa na

statkach rybackich i warunków pracy na statkach rybackich, w tym w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy a także na inwestycje lub działania związane z funkcjonowaniem portów rybackich, miejsc wyładunku lub przystani rybackich, które wpisują się w działania wspierające działalność rybaków.

W ramach działania 1.4 pomoc przyznaje się w formie zwrotu poniesionych kosztów kwalifikowalnych w wysokości do:

1. 100% tych kosztów - w przypadku gdy beneficjentem jest armator statku rybackiego, przy użyciu którego jest wykonywane rybołówstwo komercyjne, wykonujący łodziowe rybołówstwo przybrzeżne;
2. 75% tych kosztów - w przypadku gdy beneficjentem jest armator statku rybackiego, przy użyciu którego jest wykonywane rybołówstwo komercyjne, inny niż wykonujący łodziowe rybołówstwo przybrzeżne;
3. 50% tych kosztów - w przypadku gdy beneficjentem jest uprawniony do rybactwa.

Pomoc przyznaje się w wysokości do:

1. 200 000 zł na jedną operację - w przypadku gdy beneficjentem jest armator statku rybackiego, przy użyciu którego jest wykonywane rybołówstwo komercyjne, wykonujący łodziowe rybołówstwo przybrzeżne oraz uprawniony do rybactwa,
2. 400 000 zł na jedną operację - w przypadku gdy beneficjentem jest armator statku rybackiego, przy użyciu którego jest wykonywane rybołówstwo komercyjne, inny niż wykonujący łodziowe rybołówstwo przybrzeżne.

W ramach działania 1.5 pomoc przyznaje się w formie zwrotu poniesionych kosztów kwalifikowalnych w wysokości do:

1. 75% tych kosztów - w przypadku w gdy beneficjentem jest armator statku rybackiego, przy użyciu którego jest wykonywane rybołówstwo komercyjne, wykonujący łodziowe rybołówstwo przybrzeżne;
2. 50% tych kosztów - w przypadku gdy beneficjentem jest uprawniony do rybactwa.

Do kosztów kwalifikowalnych operacji dla działań 1.4 i 1.5 zalicza się również koszty pośrednio związane z realizacją celu operacji, finansowane na podstawie stawki ryczałtowej w wysokości do 7% wartości kosztów kwalifikowalnych operacji bezpośrednio związanych z realizacją celu tej operacji, w wysokości nie większej niż:

1. 100 000 zł - w przypadku wartości kosztów kwalifikowalnych tej operacji nieprzekraczających 4 000 000 zł;
2. 200 000 zł - w przypadku wartości kosztów kwalifikowalnych tej operacji powyżej 4 000 000 zł i nieprzekraczających 6 000 000 zł;
3. 300 000 zł - w przypadku wartości kosztów kwalifikowalnych tej operacji powyżej 6 000 000 zł.

Zgodnie z zamieszczonym na stronie programu FER – www.rybactwo.gov.pl, harmonogramem naborów wniosków o dofinansowanie, na chwilę obecną zostały uruchomione następujące nabory wniosków:

Dla działania 1.4 Poprawa i bezpieczeństwo pracy:

- dla armatora statku rybackiego, przy użyciu którego wykonywane jest rybołówstwo komercyjne - w terminie od 3 -28 czerwca 2024 r. Środki finansowe przeznaczone na nabór opiewały na kwotę 6 894 880 zł.
- dla armatora statku rybackiego przy użyciu którego wykonywane jest rybołówstwo komercyjne - terminie od 17 lutego do 14 marca 2025 r., nabór trwa. Środki finansowe przeznaczone na nabór opiewają na kwotę 17 240 000 zł.
- dla uprawnionego do rybactwa - w terminie od 3 -28 czerwca 2024 r. Środki finansowe przeznaczone na nabór opiewały na kwotę 1 292 790 zł.

Dla działania 1.5 Inwestycje w portach:

- dla armatora statku rybackiego przy użyciu którego wykonywane jest rybołówstwo komercyjne - terminie od 1 – 30 lipca 2024 r. Środki finansowe przeznaczone na nabór opiewały na kwotę 23 790 250 zł.
- dla uprawnionego do rybactwa - w terminie od 4 – 30 listopada 2024 r. Środki finansowe przeznaczone na nabór opiewały na kwotę 10 724 500 zł.

Jednocześnie zgodnie z zamieszczonym na stronie programu FER – www.rybactwo.gov.pl, harmonogramem naborów wniosków o dofinansowanie, w 2025 roku dla tych działań planowane jest uruchomienie następujących naborów wniosków:

Dla działania 1.4 Poprawa i bezpieczeństwo pracy:

- dla uprawnionego do rybactwa - w terminie od 2 -27 czerwca 2025 r. Środki finansowe przeznaczone na nabór opiewają na kwotę 1 292 790 zł.

Dla działania 1.5 Inwestycje w portach:

- dla armatora statku rybackiego przy użyciu którego wykonywane jest rybołówstwo komercyjne –w terminie od 2 – 31 maja 2025 r. Środki finansowe przeznaczone na nabór opiewają na kwotę 43 100 000 zł.

4. *Jakie konkretne działania rząd podejmuje, aby zwiększyć konkurencyjność polskiego sektora przetwórstwa rybnego w obliczu niekorzystnych zmian unijnych przepisów dotyczących przetwarzania i magazynowania produktów rybołówstwa ?*

Polski rząd podejmuje szereg działań mających na celu zwiększenie konkurencyjności sektora przetwórstwa rybnego, zwłaszcza w kontekście zmian unijnych regulacji dotyczących przetwarzania i magazynowania produktów rybołówstwa. Inicjatywy te obejmują wsparcie dla przedsiębiorstw, działania promocyjne oraz inwestycje w innowacje i edukację.

W ramach Priorytetu 5 Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” prowadzone były działania mające na celu dostosowanie oferty producentów do wymagań rynkowych, ograniczenia negatywnego wpływu przetwórstwa rybnego na środowisko oraz zwiększenie świadomości konsumentów na temat wartości odżywczych i pochodzenia produktów rybnictwa. Wspierane były także działania marketingowe promujące produkty rybne oraz wdrażanie innowacyjnych technologii pozwalających na efektywniejsze wykorzystanie zasobów i surowców, w tym odpadów i odrzutów. Dodatkowo udzielono pomocy na wsparcie kapitału obrotowego podczas pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie.

Istotnym elementem wsparcia jest program „Fundusze Europejskie dla Rybnictwa” na lata 2021–2027, który kontynuuje dofinansowanie sektora rybnego ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybnego i Akwakultury oraz budżetu państwa. Program ten koncentruje się na wspieraniu zrównoważonego rybnictwa i ochrony zasobów wodnych, rozwoju akwakultury oraz promowaniu „niebieskiej gospodarki” na obszarach przybrzeżnych i śródlądowych. Ponadto rząd dąży do wzmacniania międzynarodowego zarządzania oceanami oraz ochrony czystości mórz i oceanów.

Dodatkowym wsparciem dla przedsiębiorców jest pomoc de minimis, która umożliwia elastyczne i szybkie udzielanie wsparcia finansowego dla firm z sektora rybnictwa i akwakultury. Ważną zmianą jest również rozdzielenie regulacji: produkcja podstawowa produktów rybnictwa i akwakultury pozostaje objęta rozporządzeniem de minimis w sektorze rybnictwa, natomiast przetwarzanie i wprowadzanie tych produktów do obrotu podlega ogólnemu rozporządzeniu de minimis, które przewiduje wyższe pułapy pomocy. Zmienione rozporządzenie będzie obowiązywać do 31 grudnia 2029 roku, co zapewnia długoterminowe ramy wsparcia dla sektora rybnictwa i akwakultury.

Równocześnie podejmowane są działania edukacyjno-promocyjne, mające na celu rozwój kadr w sektorze rybnym. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi programy wspierające kształcenie w tej dziedzinie poprzez promocję kierunków rybnych, dofinansowanie szkół branżowych i uczelni oraz oferowanie wsparcia finansowego dla uczniów i studentów.

Rząd angażuje się również w promowanie krótkich łańcuchów dostaw rodzimych gatunków, czego przykładem jest inicjatywa „Karp w krótkim łańcuchu dostaw”. Jej celem jest zwiększenie popytu na krajowe produkty rybnictwa i akwakultury poprzez kampanie promocyjne, podkreślanie walorów polskich surowców oraz wspieranie sprzedaży bezpośredniej i dystrybucji regionalnej przetworzonych produktów rybnych.

Aktywne uczestnictwo w międzynarodowych targach branżowych, takich jak Seafood Expo Global w Barcelonie, Seafood Expo North America w Bostonie czy Seafood Expo Asia w Singapurze, stanowi kolejny ważny element strategii. Dzięki tym wydarzeniom

polskie firmy mają szansę znaleźć nowe rynki zbytu, zwiększyć konkurencyjność swoich produktów oraz promować osiągnięcia krajowej branży przetwórstwa rybnego.

Rząd będzie wspierał innowacje i rozwój technologii w przetwórstwie rybnym, szczególnie w zakresie rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Kluczową rolę odgrywać tu będzie współpraca między nauką a biznesem, która umożliwi wdrażanie nowoczesnych technologii i usprawnień w sektorze rybackim.

Dzięki tym działaniom polski sektor przetwórstwa rybnego ma szansę sprostać wyzwaniom wynikającym ze zmieniających się przepisów oraz zwiększyć swoją konkurencyjność zarówno na rynku krajowym, jak i międzynarodowym.

5. Czy Ministerstwo zamierza opracować programy wsparcia dla młodych rybaków, które mogłyby zachęcić nowe pokolenie do podjęcia pracy w sektorze rybołówstwa, a tym samym przeciwdziałać wyludnianiu się polskich miejscowości nadmorskich?

W ramach wsparcia udzielanego w programie FER, jest możliwa pomoc dla armatorów, właścicieli statków rybackich, rybaków i uprawnionych do rybactwa bez podziału i bez względu na wiek. Założenia dotyczące dofinansowania z programu nie określają żadnych grup wiekowych jako warunku uzyskania wsparcia z Europejskiego Funduszu Morskiego Rybackiego i Akwakultury (EFMRA). Należy również zauważyć, że w programie nie zostały przewidziane dodatkowe środki finansowe dedykowane ściśle określonej grupie wiekowej.

Oznacza to, że o dofinansowanie z programu FER mogą ubiegać się osoby spełniające kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 września 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 1. Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 oraz wysokości tej pomocy (Dz.U. z 2023r.poz. 2128 z późn.zm.), w którym zostały określone warunki przyznawania pomocy, m.in. katalog działań objętych pomocą, grupy potencjalnych beneficjentów związanych z sektorem rybołówstwa oraz formę i intensywność pomocy.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów;
2. Minister Infrastruktury